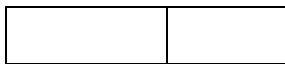

VILNIAUS MIESTO TAUTINIŲ MAŽUMŲ MOKYKLŲ

IV KLASIŲ MOKINIŲ

LIETUVIŲ KALBOS OLIMPIADOS TESTAS

2019-03-29

I DALIS. TEKSTO SUVOKIMO UŽDUOTIS

Atidžiai perskaityk tekstą ir atsakyk į klausimus.

ŽYDRAS SKANĖSTAS

Nomas, trumpasparnis vabalėlis, sunkiai skynėsi kelią tarp pievos žolių, gėlių ir smilgų. Tiek toli dar nebuvo keliavęs, tad visai nuo koto nusivarė.

- Vėl! – sudejavo užkliuvęs už smilgos. – Vėl praeiti neduoda, maišos po kojų!
- Tu pats susimaišęs, – atsiliepė smilga. – Ramiausiai sau stoviu, tik tu baladojies.
- Ne baladojuos, o ieškau! – atšovė Nomas.
- Ko ieškai? – susidomėjo smilga.

– Dangaus!

– Dangaus?! – negalėjo patikėti išdžiūvėlė smilga. – Kokio dangaus?

– Žydro, – paaiškino Nomas. – Vakar netyčia nugirdau du gandrų šnekantis. Tai bent dangus, gyre vienas, žydras kaip rugiagėlė, pamėgink... Ne, aš jau sotus dangaus, atsakė kitas. Ir kad sučepsės abu!.. Supratau: čepsi, pasisotino – taigi gardumynas. Ir patraukiau ieškoti.

– Negi valgyti nebeturi? – nusistebėjo smilga.

– Turiu, bet pabodo tas pats ir tas pats, – pasiguodė Nomas. – Noriu kažko neragauto. Kai sugrįšiu namo – būsiu tik vienas skanavęs dangaus!

– Tai smaližius!.. O kur jis padėtas – tas žydras skanėstas?

– Klausiau gandro, atsakė tiek: virš galvos. Daugiau neištraukiau.

– Matai... koks... – nusijuokė smilga.

– Taip ir ieškau – virš galvos... Tik reikia, kad niekas neužstotų. Bet kur tik einu – vis kas nors užgožia. Va ir dabar tavo kudlos, – skundėsi vabaliukas.

– Nori, pakelsiu tave, – pasiūlė smilga. – Ir čiupk tą gardėsį. Gal man gabalėlį duosi.

– Būtinai! – pažadėjo Nomas, įsikirdamas smilgai į nulenktą kuodą. Smilga išsitiesė ir iškėlė jį virš žolynų.

– Na? – lyg juokais, lyg rimtai paklausė. – Jau smaližiauji?

– Tas krūmas nelabas! – vėl nusiskundė Nomas. – Tyčia užstoja, kad sau turėtų!

– Nejaugi? – atsiliepė žilvičio krūmas. – Kibk man į lapą, pakelsiu tave dar aukščiau. Turėkis pats tą dangų, negaila, nors visą sukirsk!

Jis palenkė ilgiausią vytelę ir pakėlė Nomą aukštyn. Šiam net akys apraibo: ten upelio vingis visai neregėtas, lieptas dar nematytas, o iš kur anas didžiulis akmuo?

– Na kaip? – paklausė žilvitis. – Atsikandai?

– Kaip atsikąsiu, – vos nepravirko Nomas, – jei beržas tyčia išsiskėtojo, dalintis nenori. Besotis!

– Na, na, na, – storu balsu sududeno beržas, – visur tau skriaudėjai. Tuoj paduosiu šaką, iškelsiu aukščiau visų medžių ir sotinkis dangumi kiek įsigėsi!

Jis nusvarino viršiausiąją šaką ir vabalėlis pakilo į tokią aukštybę, kad kvapą užgniaužė! Apačioje jau plytėjo trys upelio lieptai, devyni vingiai, neregėti laukai ir nepažįstamas žydras ežeras!.. Tik kurgi žydrasis dangus?

Jis atidžiai įsižiūrėjo į viršų. Lyg ir žydruoja, bet kiek betiestum aukštyn letenėles ar ūselius – nieko neužčiuopsi.

– Jau gardauji? – pasiteiravo beržas.

– Dar ne...

– Vėl kas užstoja?

Šį kartą nebuvo kam suversti kaltės, tad Nomas pasijuto gana nepatogiai. Netgi kvailokai. „Tai juoksis, šaipysis visi, kas išlydėjo ir pakilojo!“ – pamanė ir tyčia garsiai sučepsėjo:

– Va! Jau atsikandau... Gana.

Beržas nuleido jį ant žilvičio, šis – ant smilgos, smilga – ant žemės. Tebeapsvaigęs nuo aukštumų Nomas kiek pakėksojo ir ėmė pustyti padus namo.

– O man? Ar atnešei bent gabalėlį? – priminė smilga.

– Ką čia neši, jei pats išspjoviau!

– Nejaugi? Taip negardus gardumynas?

– Fu! Už pelyną kartesnis, už rūgštynę rūgštesnis, – iš tikro nusispjovė Nomas. – Tik laiką gaišau, vos sprando nenusisukau...

Susizgribęs padėkojo:

– Ačiū, kad pakėlėte. Visiems!

– O, prašom, prašom, negaila, – atsiliepė smilga, žilvitis, beržas ir kaip susitarę nusikvatojo.

Vabaliukas patraukė namo ir vos sugrįžus – visi pripuolė klausinėti, kamantinėti:

– Na kaip? Ar tikrai žydras tas dangus? Ar saldus? Gal trapus? Tįsus? Daug atsikandai?

– Atsikandau... – numykė Nomas. Kiek patylėjęs subarė: – Jums tik smaližiauti. Verčiau pakeliautumėt, pasidomėtumėt – ten didžiulis akmuo neregėtas, už jo – trys lieptai, devyni vingiai, dar ežeras, už dangų žydresnis, ir kitos aukštesnės vertybės... Bet kur tau!.. Vien tik pilvas, vien ėdalas jums terūpi!..

Pagal Vytautę Žilinskaitę. Nebijokė. V., 2000, p. 61-65

Klausimai

Teisingą atsakymą apibrauk

1. Kur susiruošė Nomas ?

- A. Į pievas.
- B. Aplankyti gandrų.
- C. Ieškoti dangaus.

Čia rašo vertintojai	
I	II

2. Kodėl Nomas ieško dangaus ?

- A. Nes nebeturi ko valgyti.
- B. Nes nori kažko naujo.
- C. Nes dangus – tikras gardumynas.

I	II

3. Kur, anot gandro, reikia ieškoti dangaus?

- A. Virš medžių.
- B. Virš galvos.
- C. Virš laukų.

I	II

4. Kokie buvo smilga, žilvičio krūmas, beržas?

- A. Geranoriški.
- B. Besočiai.
- C. Skriaudėjai.

I	II

5. Ko Nomas nematė pakeltas aukštyn?

- A. Vingio parko.
- B. Upelio.
- C. Akmens.

I	II

6. Kam Nomas vertė kalnę, kad nemato dangaus?

- A. Smilgai, krūmui, beržui.
- B. Pelynui, krūmui, rūgštynei.
- C. Beržui, laukams, akmeniui.

I	II

7. Kaip supranti pasakymą „ėmė pustyti padus namo“?

- A. Pakeliui namo ėmė pustyti.
- B. Ruošėsi keliauti namo.
- C. Ėmė skaudėti padus.

I	II

8. Kodėl Nomas pasijuto gana nepatogiai?

- A. Nes visi iš jo šaipysis.
- B. Nes dangus visai nebuvo skanus.
- C. Nes buvo apsvaigęs nuo aukštumų.

I	II

9. Kodėl Nomas neparnešė dangaus smilgai?

- A. Nes dangus kartus ir rūgštus.
- B. Nes jo nepasiekė.
- C. Nes davė gabalėlį beržui.

I	II

10. Kas, anot Nomo, visiems rūpėjo?

- A. Ar tikrai žydras dangus?
- B. Ar jis daug atsikando?
- C. Jiems rūpėjo tik ėdalas.

I	II

Čia rašo vertintojai	
I	II

I dalies taškų suma (maks. 10)

KALBOS VARTOJIMO UŽDUOTYS

1 užduotis. Įrašyk praleistas raides.

Kai vaikai pamatė netoli savo namų kurapkas, labai apsidžiauė. Pasitarė su tėv__liais. B__vo
nut__ta jas l__sinti. Po kr__mu nuvalė sn__gą. Pap__lė trupin__lių, atnešė kop__sto lapų. Kura__kos
visk__sulesė. Smagu vaikučiams. Dabar p__kšteliams n__ko netr__ksta.

Pagal J. Soką

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 16)		

2 užduotis. Žodžius skliausteliuose parašyk tinkama forma.

Baltas skrydis

Kiekvieną žiemos (diena) _____ virš miško skraidydavo varnos. Kartais atrodydavo,
kad nuo jų grėsmingo (balsas) _____ suaižės iškilminga žiemos tylą, įskils padangė. Bet šiandien
aš mačiau baltą varnų (skrydis) _____.

Iš pradžių varnų pora tyliai tupėjo (medis) _____. Pagaliau pajuto artėjančias šiltas
pavasario (dienos) _____. Varnas, perkreipęs (kaklas) _____, ėmė karkseti. Jo
balsas patiko (draugė) _____, nes buvo skirtas tik jai. Klausėsi pasukusi galvą, o paskui
suplasnojo ir ėmė skristi tiesiai į (saulė) _____. Jai iš paskos pasileido ir varnas. Paukščiai
mėgavosi (skrydis) _____, čia mesdavosi ūmai į šalį, čia krisdavo žemyn, o paskui vėl kilo
aukštyn tarsi lenktyniaudami, kuris pirmas pasieks (saulė) _____. Varnos sklandė, plasnojo,
saulėtoje erdvėje šoko savo tuoktuvių (šokis) _____. Kai šitie juodi paukščiai patekdavo į
saulės (šviesa) _____, jie tapdavo balti. Ir jų skrydis buvo baltas...

Pagal V. Račkaitį

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

3 uždutis. Įrašyk tinkamus žodžius. Žodžiai negali kartotis.

<p>oļoje gyvena negali lapiukai didelius šalia miega paklauskite barsukas Daug eigulį Kazimieras</p>	<p>Ar matėte, kur lapė _____? Ar žinote, kaip ilgauodegė snaudžia _____? Ten _____ gaudo lapės uodegą. Ir niekaip _____ pagauti.</p> <p>Gal pastebėjote _____ požeminius rūmus? Jie būna _____ lapės olos. Ten _____ dienų dienas _____ savo oļoje.</p> <p>Jei nežinote, _____ eigulio. _____ miško mįslių žino dėdė _____.</p> <p>Vaikai, bėkime pas _____!</p> <p style="text-align: right;">Pagal J. Soką</p>
--	--

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

4 uždutis. Įrašyk žodžius (būdvardžius), kurie atsakytų į pateiktus klausimus.

Mūsų miestas yra (koks?)_____. Mama pasipuošė (kokia?)_____ suknele. (Kokioje?)_____ padangėje skraidė pavasario pranašas vieversys. Jei nori būti sveikas, valgyk daug (kokių?) _____ daržovių ir vaisių. Labiausiai man patinka (kokie?) _____ margočiai. Per viktoriną atsakinėjome į (kokius?)_____ klausimus. Pro langą pamačiau (kokį?) _____ katiną. Kiekvienas mokinys džiaugiasi (kokiais?) _____ įvertinimais. Netoli močiutės sodybos auga (kokie?)_____ beržai. Pavasarį paukščiai grįžta iš (kokių?)_____ kraštų. Mano senelis taisė (kokią?) _____ valtį. Vaikai prisivalgė (kokios?) _____ košės.

	Čia rašo vertintojai	
	I	II
Taškų suma (maks. 12)		

5 uždutis. Iš pateiktų veiksmažodžių padaryk tinkamas formas ir įrašyk jas į sakinius.

1. žaidė dainavo nepastebėjo	1. Šventėje mes _____, _____ ir net _____, kad jau vėlus vakaras.
2. trukdyti atlaisvino	2. O gyvatvorės _____ apžvelgti aplinką, aš tiesiog _____ vietą, kad žvilgsniui būtų kur nutūpti.
3. pagulės pasiziūrės vilks pripils	3. Gal geriau aš ramiai _____ sau pavėsyje ir _____, kaip tu _____ tą geldą, kaip į ją vandens _____.
4. nenuvalė neišnešė nepamerkė	4. Na jūs ir tinginiai! – lentos _____, šiukšlių _____, gėlių _____...
5. iškepdavo sekdavo	5. Gera tu, močiute, - man blynų _____, vakarais pasakas _____.
6. lėkti nešti	6. Vėjo pučiami _____ spalvoti balionai, _____ vaikų svajones.
7. prisimena pasakojo	7. Geriausiai aš _____ tas istorijas, kurias tu _____ pasilenkęs lizde prie mūsų, dar visai plikų ir nieko nematančių krankliukų.

Čia rašo vertintojai	
I	II

Taškų suma (maks. 20)

I dalies taškų suma (maks. 10)		
II dalies taškų suma (maks. 72)		
Iš viso (maks. 82):		

I vertintojas

.....
(vardas, pavardė)

.....
(parašas)

II vertintojas

.....
(vardas, pavardė)

.....
(parašas)